

Briand strmoglavil Lavalov kabinet

Francoska vladna kriza povečala kaos v Evropi. Premijer Laval se je upiral resignaciji do zadnjega. Reparacijska konferenca v nevarnosti

Pariz, 13. jan. — Aristide Briand je sinoči strmoglavil Lavalov kabinet. Francija je sedaj brez vlade in nihče ne ve, kdaj bo imela drugo, kajti politična situacija je silno zapletena.

Kakšen učinek bo imela francoska vladna kriza na ostalo Evropo, se sedaj še ne more vedeti. Odkar je umrl Andre Maginot, vojni minister v Lavalovem kabinetu, je postajala politična situacija čedalje bolj zamotana. Iz te zamotaniosti se je razvila prava kriza, ki bo najbrž dolgo trajala in prinesla številna izmenavanja.

Kriza je tembolj resna, ker se bližata reparaacijska konferenca v Lausanni in razorožitvena konferenca v Ženevi. Prva je določena na 25. januarja, druga na 5. februarja. Nekateri krogi izražajo bojazen, da bosta obe konferenci odgojeni.

Francija nima sedaj nikakega določenege stališča napram važnim političnim vprašanjem, ki razburjajo Evropo in čakajo rešitve.

Uradni konec Lavalove vlade je prišel sinoči ob 10:30, ko je premijer odpuščen v palačo Elysee in predložil resignacijo vseh članov kabineta predsedniku Doumerju, faktično pa je bila usoda vlade zapечатena dvanajst ur prej, ko je Laval obiskal zunanjega ministra Brianda.

O padcu vlade se je govorilo že zadnje nedelje, ko je bil najglasnejši Briand, naj pada ostavko vsled slabega zdravja. Briand je zagrozil, da ne bo resigniral, ako tudi ostali člani kabineta ne podajo ostavke. Včeraj je zunanji minister urenil svojo grožnjo.

Laval se je mudil pri Briandu več kot eno uro. Ko je prišel iz njegove sobe, je izgedal popolnoma potrt. Zatem se je takoj podal v urad notranjega ministrstva in pozval vse člane svojega kabineta, naj predložijo resignacije. To so ministri storili.

Dasi so vsi njegovi ministri predložili resignacije, se je Laval obotavljal več ur in poskušal vse, da se izogne usodi. Ko je videl, da je vse zaman, je odšel v predsedniško palačo, da konfirira z načelnikom republike. Razgovor je bil vihar in predsednik Doumer mu je odprto povedal, naj se nič več ne obotavlja.

Zadnji obupni Lavalov poskus, da se vzdrži na krmlju, je bila konferenca s Herriotom, voditeljem radikalcev. Ponudil mu je mesto zunanjega ministra v pričakovanju, da dobi podporo Herriotove skupine v parlamentu pri reševanju nevarne mednarodne situacije, ki jo je ustvarila izjava Nemčije, da ne bo več plačevala reparacij. Herriot je odklonil sodeo, narkar je bil Laval prisiljen podati resignacijo.

Pridigar kritizira časopise
Boston, Mass. — Rev. — George Lyman Paine, tajnik tukašnje cerkvene federacije, je naslovil odprto pismo na bostonsko časopisje, ker ni objavilo niti ene vrstice o zborovanju, katerega je sklical narodni odbor za pomoč rudarjem. Kritiki se je pridružil tudi A. S. Blackwell, član direktorja bostonske univerze.

Francija kupuje pšenico v Kanadi
Pariz, 13. jan. — Pariška izdaja čikaške Tribune je danes objavila nepotrjeno poročilo, da bo Francija kupila 20.000.000 bušjev pšenice v Kanadi. Poročilo je izzvalo številne komentarje v tujaknjih ameriških krogih.

Padec v jeklarski produkciji
New York. — Število plavčev, ki so obratovali v prejšnjem letu, je bilo najnižje od leta 1894, piše "Iron Age", glasilo jeklarske industrije. Dnevna produkcija jekla je bila najnižja od l. 1900.

Ljudska lobiJA apelira NA SENATORJE

Urgira jih, naj se zavzamejo za žrtve depresije

Washington, D. C. — (FP) — Ljudska lobiJA je poslala vsem kongresivcem in liberalcem v senatu pisma, v katerih jih poziva, naj se v prvi vrsti zavzamejo, da brezposelni dobe vladno pomoč in šele potem bankirji in tovarnarji. Kritizira zahtevo v Hooverjevi poslanici kongresu, naj priskoči na pomoč bižniškim krogom.

"Hooverjeva poslanica kongresu," je rečeno v apelu, "poudarja, da mesta, okraji in države nudijo zadostno pomoč brezposelnim, zato je vladna akcija nepotrebna. To pokazuje, da predsednik ne pozna situacije, ali pa ignorira dejstva. Dolžnost vlade je, da v prvi vrsti skrbi za nasičevanje otrok, katerih starši so ne po lastni krivdi zabredli v pomanjkanje, ne pa reševanje bankirjev in spekulantov, ki so deloma odgovorni za depresijo.

Kadar bo vlada zagotovila zadostne dohodke brezposelnim delavcem, da bodo lahko vzdrževali svoje družine, tedaj naj šele kongres upošteva Hooverjeve sugestije glede pomoči bankirjem in tovarnarjem. Amerika mora v tej krizi pokazati, da višje ceni človeška življenja kot interese tiste male skupine ljudi, ki kontrolira narodno bogastvo."

Stavka avtoizvoščkov v Chicagu
Chicago, 13. jan. — Devetsto voznikov taksijev je včeraj odglasovalo za stako proti Checker Cab Co. Govorniki so urgirali voznike, naj vodijo stavko na mirnen način in pregovore tudi druge, da se jim pridružijo.

Sinoči je policija aretirala več stavarjev, ker so grozili ostalim voznikom z nasilji, ako se ne pridružijo stavki.

Vozniki pravijo, da jih Checker družba izkorišča. Za uporabo taksija jim računa \$75.35 na mesec, poleg tega pa morajo kupovati tudi gorivo pri kompaniji po visoki ceni. To je vzrok, da avtoizvoščiki morajo delati skoro zastonj, kompanija pa dela velike profite.

Čikaška davčna reforma ubita v Springfieldu
Springfield, Ill. — V torek je nižja zbornica državne legislature zavrgla načrt za davčno reformo in hitro finančno pomoč v okraju Cook, oziroma v Chicagu. Načrt so zavrgli "downstaterji", ali poslanci iz farmskih distriktov države, ki hočejo imeti državni dohodninski davek, dočim so poslanci iz okraja Cook večinoma proti temu davku.

Metodisti zahtevajo oprostitve Mooneyja
Fresno, Cal. — Metodistični pridigarji so na svoji konferenci sprejeli resolucijo, v kateri zahtevajo od gubernerja Rolpha, da takoj izpusti Tom Mooneyja iz zapora. V resoluciji je rečeno, da evidenca v Mooneyjevem slučaju kaže, da je bil obsojen na podlagi krivega pričanja. Daje poudarjajo, da je bila javnost razočarana, ko je guverner imenoval Fickerta, moža, ki je vodil prosekucijo proti Mooneyju, za člana državnega odbora zdravniških izpraševalcev.

Senator Robert M. La Follette, guverner Pinchot iz Pennsylvanije in senator Edward P. Costigan (od leve na desno) konferirajo v Washingtonu glede svoje zahteve, da federalna vlada potroši nekaj milijonov dolarjev na badne brezposelne delavce. La Follette zahteva, da federalna vlada da za pet milijard dolarjev bonrov za omiljenje brezposelnosti.

Strahovlada nad rudarji

Premogovni operatorji hočejo na vsak način ubiti gibanje za organiziranje rudarjev

Pineville, Ky. — (FP) — Medtem, ko unijski voditelji poročajo, da stavka na premogovnem polju v zahodnem delu države Kentucky dnevno pridobiva nove pristaše, se druga vest glasi, da so harlanske avtoritete v zvezi s premogovnimi operatorji napele vse sile, da zlomijo moralno med rudarji. Ko se je tedni zbralo več sto rudarjev na shodu v bližini kuhinje, ki jo vzdržuje National Miners unija za rudarje, so dospeli deputiji oboroženi a strojnimi puškami in zagrozili, da bodo ustrelili vsakega organizatorja, ki bi se pokazal na platformi. Rudarji so videli, da ne bi ničesar opravili proti oboroženim sili, zato so se mirno umaknili.

Neki organizator National Miners unije je dejal, da so prišli štirje kompanijski pobojniki in restavracija, kjer je pil kavo in ga začeli ispraševati; eden od teh je pojeje rekel organizatorju, "da potrebuje pogrebniha."

Pred par dnevi se je velika skupina rudarjev, njihovih žen in otrok zbrala pred poslopjem okrajnega sodišča v Pinevillu in zahtevala oprostitve uradnikov NMMU, ki so bili aretirani v navalu na glavni stan unije in obtoženi kršenja zakona proti kriminalnemu sindikalizmu. Tudi takrat so prišli deputiji in razpostavili strojne puške na stopnicah hotela naproti sodnega poslopja ter zagrozili s streljanjem, ako se množica takoj ne razide.

Na rudarsko zborovanje pri premogovniku Black Star je navala skupina deputijev in kompanijskih policajev ter ga razbila. Aretiranih je bilo več oseb, med temi tudi C. G. Tyree, član pomožnega odbora za rudarje.

Tiskarji se pripravljajo na štrajk
Izdajatelj listov zagrozil z mezdinimi redukcijami

Boston, Mass. — (FP) — V naznanilu glede desetodototne redukcije za vse neunijske delavce, ki so upošleni pri listih Boston Herald, Boston Traveler in Boston Sunday Herald, vidi jo organizirani tiskarji grožnjo, da bodo tudi njim znižane mezde in valed tega so se na to dobro pripravili. Tiskarska unija je izjavila, da bo odklonila redukcije in razglasila stavko, ker morajo že sedaj zaposleni tiskarji prispevati tri dolarje tedensko v sklad za podpiranje brezposelnih članov.

List Boston Transcript je že odredil mezdne redukcije za deset odstotkov za vse neunijske moči v uredniškem in drugih

BOLGARIJA NE MORE PLAČATI VOJNIH DOLGOV

Bolgariji se bo pridružila tudi Grška. Jugoslavija pošilja apele v Pariz, naj pritise na Nemčijo in zahteva plačevanje reparacij

Dunaj, 13. jan. — Bolgarija je sledila zgledu Nemčije in naznanila, da ne more zmagovati reparacij. Vest iz Sofije se glasi, da je premijer Nikolas Moučanov vsemeno naznanil, da se je bo udeležil. Rekel je, da bo konferenci predložil detajlirano poročilo o finančni situaciji v Bolgariji.

Bolgarija sicer ni razglasila formalnega moratorija, vendar bo kljub temu vprašala za začasno odgoditev plačevanja obresti na velik del njenih zunanjih dolgov. Premijer Moučanov je izjavil, da Bolgariji grozi ogromen deficit.

Izgleda, da bodo zgledu Bolgarije sledile tudi ostale države centralne Evrope. Grški premijer Papanastasiu je včeraj naznanil, da je finančni položaj Grške tako kritičen, da bo morala suspendirati plačila zunanjih dolgov za več let.

Iz Beograda poročajo, da se Jugoslavija nahaja v desperatnem ekonomskem položaju. Izjava Nemčije je ustvarila pravo paniko in vlada pošilja obupne apele v Pariz, naj Francija istane reparaacijska plačila iz Nemčije.

Jugoslavija bi imela dobiti letos \$16.000.000 v reparaacijskih plačilih. Vladni uradniki pravijo, da bo morala Jugoslavija avtomatično ukiniti plačevanje vojnihi dolgov, ako ne dobi omejenen vase.

365 rudarjev ubitih v W. Va.
Charleston, W. Va. — V premogovnikih v West Virginiji je bilo lansko leto ubitih 365 rudarjev, 14.264 pa manj ali bolj poškodovanih. Število smrtnih neareč in poškodb je nižje kot l. 1930, kar se deloma pripisuje večji brezposelnosti.

Krojaška unija podpira brezposelne
Chicago. — Amalgamated Clothing Workers of America je plačala \$6.500.000 iz sklada brezposelnostnega zavarovanja od maja 1924; \$300.000 je izplačala brezposelnim članom v zadnjih šestih mesecih.

departmentih. Ta list je poslal svojega zastopnika na Hooverjevo konferenco, ki se je izrekla proti redukcijam v času depresije.

Zatiranje revolte v Indiji

Angleške avtoritete poslane de-vetletnega dečka v zapor. Spopadi med nacionalisti in policijo se nadaljujejo

Bombaj, Indija, 13. jan. — Devetletni Krišna Kant je bil obsojen na štiri leta zapora, ker je stal pred neko trgovino, ki prodaja angleško blago, in nagovarjal ljudi, naj kupujejo samo indijske izdelke.

"Ako se boš upiral odredbam v jetnišnici, boš tepen," mu je zagrozil sodnik, ki ga je obsodil. "Pripravljen sem umreti za Gandija," mu je deček odgovoril.

Včeraj so indijski nacionalisti napravili grmado iz tujezemakega blaga in jo zaigali. S tem so hoteli pokazati, da bodo nadaljevali s bojkotom, dokler Indija ne dobi neodvisnosti.

Prvič po obnovitvi kampanje civilne nepokornosti so prastovoljci nacionalistične stranke obiskovali hiše in kolektali angleško blago. Blago so snosili na kupe in ga pošiljali ob navzočnosti velike množice, ki je vsiklala gesla za bojkotiranje angleških izdelkov.

V Bombaju je prišlo do spopada med nacionalisti in policijo, v katerem sta bila dva policaja in šestnajst drugih ranjenih.

V Kalkuti se je obravnavala proti Bimaj Daa Gupta, mladem indijskiemu nacionalistu, ki je bil obtožen umora sodnika Jamesa Peddieja, izjavila. Vse državne priče, povedli mladi fantje, so izjavili, da niso bile sraven, ko je bil izvršen umor in da niti ne poznajo morilca.

Petdeset oseb je bilo ranjenih in 30 šenskih aretiranih v Ahmadabadu, ko je policija na konjih navallla na nacionalistično zborovanje. O resnih demonstracijah in izgredih poročajo tudi iz drugih indijskih mest.

Miloščinska organizacija svari pred revolte
Potrebuje se najmanj trideset milijonov dolarjev za nasičevanje bednih v Chicagu

Chicago. — (FP) — Joel D. Hunter, načelnik združenih čikaških milošćinskih organizacij, je naslovil na guvernerja Emmerzona in člane državne legislature odprto pismo, v katerem jih svari pred nemiri in izgredi, ako ne bo država dovolila aproprijacij za nasičevanje brezposelnih.

"Govorice o revolti niso brez podlage," pravi Hunter. "Samo za podpiranje bednih družin v Chicagu potrebujemo \$30.000.000. Sklad deset milijonov dolarjev, v katerega so večinoma prispevali zaposleni delavci, je domalega izrpan in državna pomoč je absolutno potrebna. Guverner in člani državne zbornice bodo odgovorni za posledice, ako ne bodo ničesar storili za nasičevanje brezposelnih."

Hunter dvomi, da bi kongres dovolil federalno pomoč in tudi če se to zgodi, bo morala država pripraveiti svoj delež.

Splošno se zatruje, da Chicago ni stalo od velikega požara sem pred tako resno situacijo. Skoro vse milošćinske organizacije so bankrotirane, mestna blagajna je prazna, policaji, gasilci in učitelji ne prejajajo plač, hišni posestniki ne morejo plačati davkov in število brezposelnih stalno narašča.

Voliva reducirali mezde
Chicago, 13. jan. — Gilbur Glenn Voliva, poglavar krščanske apostolske cerkve v Zionu, Ill., je včeraj naznanil, da je depresija dosegla tudi njegovo cerkveno občino. Izdal je odredbo, s katero je znižal plače tristoč članom njegove cerkve, ki opravljajo razna dela, od deset do trideset odstotkov.

GIFFORDOVA IZJAVA POVZROČILA SENZACIJO

Priznal je, da njegova organizacija nima podatkov o obsegu brezposelnosti

Washington, D. C. — (FP) — Walter S. Gifford, predsednik American Telephone & Telegraph Co. in načelnik Hooverjeve organizacije za pobljanje brezposelnosti, je na zaslišanju pred senatnim podkomitejem izjavil, da nima organizacija nikakih podatkov o obsegu brezposelnosti in ne o potrebi odpomočne akcije za žrtve depresije v Združenih državah. Senator Costigan in La Follette sta izpraševala več kot eno uro. Hotela sta izvedeti, zakaj je par tednov prej izjavil, da je federalna pomoč za brezposelne nepotrebna in nevarna, ker mesta, občine in države nudijo zadostno pomoč brezposelnim. Gifford je bil v slihi zadregi, ko sta ga senatorja vprašala, naj predloži poročila od guvernerjev in državnih komitejev in je moral povedati, da nima nikakih poročil.

Costigan ga je potem opomnil, da mu je plaal še meseca novembra, naj dobi te podatke in jih posneje predloži podkomiteju, narkar je bil Gifford prisiljen povedati, da ni njegova organizacija nikdar zbirla podatkov o brezposelnosti ali o potrebi odpomoči revešem. Končno je bil Gifford vprašan, da li pet dolarjev na teden na vsihrševanje družine petih oseb, pomoč, ki jo je določila Philadelphia, zadostuje. Ker se je Gifford hotel izogniti odgovoru, mu je bilo stavljeno vprašanje, če bi ta vsota zadostovala za vsihrševanje njegove družine, narkar je izjavil, da je preniška.

Pozneje je Gifford izjavil, da je Ameriški rdeči križ določil en milijon dolarjev za lačne rudarje in njihove družine na polju mehkega premoga v Pennsylvaniji, Ohio, West Virginiji in Kentuckiju. Da se je ta organizacija izrekla za pomoč rudarjem, je mnogo pripomogla izjava John L. Lewisa, ki je na zaslišanju pred senatnim podkomitejem par dni prej ostro obsodil to organizacijo in jo obdolžil, da je ignorirala bedne rudarje, dasi je od njih dobila več milijonov dolarjev.

Državni department agent za posojila v Inosmetstvu!
Washington, D. C. — Senat na preiskava glede privatnih ameriških posojil v Inosmetstvu je zadnje dni odkrila, da je bil državni department "komercialni agent" za dobavo štirih milijonov dolarjev posojila južnoameriški republiki Kolombiji od bankirjev v New Yorku. To je izpovedal W. W. Lancaster, odvetnik National City Co. v New Yorku, eno izmed bank, ki so podplaale posojilo. Rekel je tudi, da je vlada Kolombije dala v zameno za to posojilo bogate oljne koncesije ameriškim interesom. Med onimi, ki imajo korist od teh koncesij, je tudi federalni zakladničar Mellon.

Lastniki restavracij reducirali mezde
Boston, Mass. — Lastniki Childs restavracij v Bostonu so reducirali mezde strojnikom in strežnicam ter drugim delavcem od 10 do 20% in svišli delovni čas nekaterim delavcem na dvanajst ur na dan. Delavske unije pozivajo člane, naj bojkotirajo te restavracije.

Dnevni bančni kralji
Elgin, Ill. — Dve banki v tem mestu sta v torek zaprli vrata po odredbi državnega nadzornika Nelsona. To sta Home National Bank in Home Trust & Savings Bank. Skupaj sta imeli četr milijone dolarjev vlog.

Senator Robert M. La Follette, guverner Pinchot iz Pennsylvanije in senator Edward P. Costigan (od leve na desno) konferirajo v Washingtonu glede svoje zahteve, da federalna vlada potroši nekaj milijonov dolarjev na badne brezposelne delavce. La Follette zahteva, da federalna vlada da za pet milijard dolarjev bonrov za omiljenje brezposelnosti.

